

Sygnatura akt IV Ka 565/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Waldemar Majka
Protokolant:	Marcelina Żoch

przy udziale Grzegorza Howorskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2017 roku

sprawy **P. B.**

syna W. i D. z domu M.

urodzonego (...) w Ś.

oskarżonego z art. 291 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 5 czerwca 2017 roku sygnatura akt II K 685/16

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. stwierdza , że koszty procesu zaistniałe w postępowaniu odwoławczym ponosi Skarb Państwa.

Sygnatura akt IV Ka 565/17

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu wniósł akt oskarżenia przeciwko P. B. oskarżając go o to, że:

I. w okresie od dnia 27 listopada 2014 r do 29 listopada 2014 r w miejscowości W. woj. (...) udzielił pomocy w ukryciu samochodu A. (...) nr rej. (...) wiedząc, że pojazd ten pochodzi z przestępstwa,

tj. o czyn z art 291 §1 kk

II. w okresie od 01 lipca 2014 r do 29 listopada 2014 r w miejscowości W. woj. (...) nabył części samochodowe w postaci dwóch kurtyn powietrznych o nr identyfikacyjnych (...) i (...) od samochodu marki B. (...) o wartości 200 zł, dwóch kurtyn powietrznych o nr identyfikacyjnych (...) i (...) od samochodu marki A. (...) o wartości 200 zł, drzwi lewe przednie o nr identyfikacyjnym (...) od samochodu marki A. (...) o wartości 300 zł, element podszycia wraz z poduszką powietrzną pasażera o nr identyfikacyjnym (...) od samochodu marki B. (...) o wartości 100 zł, skrzynię biegów o nr

identyfikacyjnym (...) od samochodu A. (...) o wartości 1200 zł, gdzie łączna wartość nabytych części wynosi 2000 zł, które to części uzyskane zostały za pomocą czynu zabronionego,

tj. o czyn z art 291 §1 kk

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2017 roku (sygnatura akt II K 685/16) Sąd Rejonowy w Świdnicy

I. oskarżonego P. B. uniewinnił od czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku;

II. oskarżonego P. B. uniewinnił od czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku;

III. na podstawie art. 632 pkt 2 kpk koszty sądowe zaliczył na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł prokurator, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść tego orzeczenia i skutkujący uniewinnieniem oskarżonego P. B. od zarzuconych mu czynów polegający na uznaniu, że tylko wyjaśnienia oskarżonego zasługują na wiarę, natomiast pozostałe dowody zgromadzone w sprawie nie mają znaczenia dla jego odpowiedzialności karnej, w szczególności poprzez uznanie, że okoliczności zakupu samochodu A. (...) o nr rej (...) podane przez oskarżonego uzasadniają wniosek, że P. B. nie miał podstaw do powzięcia wątpliwości że auto pochodzi z przestępstwa, nadto uznanie, że złożone wyjaśnienia i dokumenty przedstawione przez P. B. co do okoliczności zakupu przez niego części samochodowych uzasadniają jego twierdzenie, że prowadził obrót tymi częściami, w sytuacji gdy zgromadzone w sprawie dowody, przeczą jego wyjaśnieniom, w szczególności ustalenie, że auto A. (...) było wartości 35000 zł a nie 18000 zł, umowa przedłożona przez oskarżonego nie zawiera żadnych danych pozwalających na uznanie, że dotyczy dokładnie zabezpieczonego pojazdu a osoba, która miała je sprzedać zaprzeczyła temu faktowi i faktowi podpisania przedłożonej umowy, a nadto pominięcia całkowicie istotnych dowodów w sprawie, a to w szczególności faktu, że oskarżony nie był w wynajętym przez siebie garażu, a płatności za wynajem lokalu dokonywała inna osoba, która bywała tam regularnie przywożąc tam różne auta, nadto dane osób widniejących na umowach sprzedaży części samochodowych są niezgodne z rzeczywistością, a ich podpisy są podrobione, które to okoliczności wskazują jednoznacznie, że P. B. nie kupił samochodu A. (...) o nr rej (...), nie handlował częściami samochodowymi, a jednocześnie mając na względzie jego oświadczenia i przedłożone podrobione umowy kupna sprzedaży samochodu i części samochodowych świadczą jednoznacznie, że godził się i brał czynny udział w zacieraniu śladów faktycznego pochodzenia tych rzeczy, a podnosząc powyższy zarzut wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd okręgowy zważył:

apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Za chybiony uznać należy zarzut sprowadzający się do próby wykazania, iż sąd rejonowy rozpoznając sprawę dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych. Autor apelacji błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia upatruje w uznaniu, że tylko wyjaśnienia oskarżonego zasługują na wiarę, natomiast pozostałe dowody zgromadzone w sprawie nie mają znaczenia dla jego odpowiedzialności karnej, w szczególności poprzez uznanie, że okoliczności zakupu samochodu A. (...) o nr rej (...) podane przez oskarżonego uzasadniają wniosek, że P. B. nie miał podstaw do powzięcia wątpliwości, że auto pochodzi z przestępstwa, nadto uznanie, że złożone wyjaśnienia i dokumenty przedstawione przez P. B. co do okoliczności zakupu przez niego części samochodowych uzasadniają jego twierdzenie, że przeprowadził obrót tymi częściami w sytuacji gdy zgromadzone w sprawie dowody, w ocenie skarżącego, przeczą jego wyjaśnieniom, w szczególności ustalenie, że auto A. (...) było wartości 35000 zł a nie 18000 zł, umowa przedłożona przez oskarżonego nie zawierała żadnych danych pozwalających na uznanie, że dotyczy dokładnie zabezpieczonego pojazdu a osoba, która miała je sprzedać zaprzeczyła temu faktowi i faktowi podpisania przedłożonej umowy, a nadto pominięcie całkowicie istotnych dowodów w sprawie, a to w szczególności faktu, że oskarżony nie był w najętym przez siebie garażu, a płatności za wynajem lokalu dokonywała inna osoba, która bywała tam regularnie przywożąc różne auta, nadto dane osób widniejących na umowach sprzedaży części samochodowych są niezgodne z

rzeczywistością, a ich podpisy są podrobione, które to okoliczności wskazują jednoznacznie, zdaniem skarżącego, że P. B. nie kupił samochodu A. (...) o nr rej. (...), nie handlował częściami samochodowymi, a jednocześnie mając na względzie jego oświadczenia i przedłożone podrobione umowy kupna sprzedaży samochodu i części samochodowych świadczą jednoznacznie, że godził się i brał czynny udział w zacieraniu śladów faktycznego pochodzenia tych rzeczy.

Motywuując swoje stanowisko i czyniąc uwagi m.in. co do kwestii treści umowy zakupu samochodu A. (...) o nr rej. (...) a także dowodu z zeznań świadka G. P. jak też zagadnień dotyczących wartości przedmiotowego pojazdu marki A., a także prezentując subiektywną ocenę zgromadzonego w sprawie niniejszej materiału dowodowego i prezentując stanowisko co do sprawstwa oskarżonego, skarżący w uzasadnieniu apelacji stwierdza przy tym jednocześnie, iż „okoliczności powyższe w świetle niewątpliwego faktu, że to Ł. C. kontaktował się i płacił za wynajem garażu E. C. i jak twierdzą świadkowie to on przywoził auta do tego garażu, wskazują raczej na fakt, że P. B. był tylko osobą podstawioną do wynajęcia hali i sporządzenia na niego umów w celu ukrycia działalności przestępczej innych osób”.

Autor apelacji sam zatem nie określa dokładnie we wniesionym środku odwoławczym do czego miała sprowadzać się rola oskarżonego w zaistniałych zdarzeniach, bowiem cytowana argumentacja zawarta zarówno w zarzucie apelacji jak i jej uzasadnieniu oraz przywołane powyżej dwie konkluzje zmierzają do wykazania, iż oskarżonemu winno być przypisane (abstrahując już od poprawności takiej oceny prawnej) paserstwo umyślne w zamiarze ewentualnym, poplecznictwo bądź paserstwo nieumyślne.

Jak wskazał sąd orzekający w pierwszym z czynów P. B. zarzucono „udzielenie pomocy w ukryciu” samochodu A. (...) podczas gdy miał on wiedzieć, że „pochodzi on z przestępstwa”, natomiast w drugim z czynów zarzucono to, że „nabył części samochodowe, które to części zostały uzyskane z czynu zabronionego”.

Kwestionując wydane w sprawie rozstrzygnięcie skarżący nie wskazuje - a powyższe nie wynika również z materiału dowodowego - w jaki sposób, z jakich okolicznościach odnośnie czynu zarzuconego oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia tj. udzielenia pomocy w ukryciu samochodu A. (...) oskarżony miał „czerpać wiedzę” o „pochodzeniu wskazanego samochodu z przestępstwa” (mieć świadomość tego, że rzecz będąca przedmiotem jego działania została uzyskana za pomocą czynu zabronionego lub świadomość możliwości takiego pochodzenia tej rzeczy i na taką możliwość się godzić). W toku postępowania oskarżony P. B. wyjaśnił, iż spisana została umowa kupna sprzedaży samochodu A. (...) pomiędzy nim a jednym z mężczyzn (osobą posługującą się dowodem osobistym (...) na nazwisko G. P.) którzy przyjechali do P. B. w dniu 28 listopada 2014 roku. Oskarżony wskazał nadto, iż otrzymał kluczyk i dowód rejestracyjny a także sprawdził numery VIN tego pojazdu, które okazały się zgodne z dowodem rejestracyjnym. Poddając w wątpliwość poczynione w sprawie ustalenia, w tym odnoszące się do zakupu przedmiotowego pojazdu i czyniąc uwagi, iż „sąd bezkrytycznie dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego co do okoliczności w jakich nabył on samochód ujawniony w wynajmowanym przez niego garażu”, prokurator nie precyzuje jednocześnie w apelacji w jaki inny sposób oskarżony rzekomo miał wejść w posiadanie opisanego samochodu, w jaki sposób i kiedy miało to mieć miejsce i kto oraz w jakich okolicznościach pojazd ten dostarczył. Co za tym idzie w treści przedstawionego P. B. zarzutu, a opisanego w pkt I aktu oskarżenia brak jest wskazania komu wymieniony miał „udzielić pomocy” w ukryciu tegoż pojazdu.

Skarżący we wniesionym środku odwoławczym przedstawił różne - co wymaga zaakcentowania - hipotezy w sytuacji zaś gdy nie można żadnej z takich wersji zweryfikować to niewątpliwie uznać należy, iż zachodzą tutaj okoliczności o których mowa w art. 5§2 kpk. Rozpatrując apelację nie można w tym miejscu również nie zauważyć, iż kwestionując wydane rozstrzygnięcie i odnosząc się w uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego m.in. do kwestii wartości wskazanego samochodu i określenia jego ceny w przedmiotowej umowie kupna sprzedaży skarżący czyni uwagi, iż „zachowanie się P. B. wskazuje, że albo jest on osobą bardzo łatwowierną albo było mu obojętne skąd pochodzi auto, albo podpisał przedmiotową umowę po to by stworzyć pozory, że auto to zakupił, co w realiach pozostałych ustaleń sprawy jest najbardziej prawdopodobne. Każda z przedstawionych przez skarżącego hipotez jest równie prawdopodobna, a tym samym skarżący mnoży wątpliwości występujące w sprawie, zaś kwestionując wartość pojazdu nie przedstawia żadnych dowodów wskazujących, iż w dacie czynu pojazd wskazany w zarzucie I przedstawiał wartość rzędu trzydziestu pięciu tysięcy złotych.

Dostrzeżenia przy tym także dodatkowo wymaga, iż na kwestię zagubienia posiadanego dowodu osobistego (...) w lipcu 2011 roku wskazał świadek G. P. składając zeznania w dniu 14 kwietnia 2015 roku, a brak jest zaś jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby, iż oskarżony P. B. - zawierając przedmiotową umowę i następnie pozostawiając samochód w najętym pomieszczeniu gospodarczym, gdzie pojazd ten został ujawniony - miał wiedzę odnośnie faktu zagubienia przez świadka wskazanego dowodu osobistego. Godzi się zwrócić uwagę, iż świadek ten nie został nawet zawnioskowany w akcie oskarżenia do przesłuchania na rozprawie, a mimo to skarżący odwołuje się do jego relacji w uzasadnieniu apelacji. Dopiero sąd odwoławczy ujawnił zeznania tegoż świadka w postępowaniu odwoławczym.

Zwrócić dodatkowo należy również uwagę na inną kwestię, a mianowicie dla bytu przestępstwa z art. 291 § 1 kk nie wystarcza ukrycie rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego. Innymi słowy, warunkiem odpowiedzialności za ten czyn w omawianej postaci nie jest tylko dokonanie czynności polegającej na utrudnieniu albo uniemożliwieniu ujawnienia rzeczy przez osobę pozbawioną jej posiadania lub przez organy ścigania, czyli ukrycie jej. Sprawca musi mieć ponadto świadomość, że takim zachowaniem pomaga innej osobie do ukrycia rzeczy, choćby osoba ta o pomocy tej nie wiedziała. Warunkiem odpowiedzialności za pomoc do ukrycia rzeczy, o której mowa w art. 291 § 1 kk, jest świadomość i wola albo co najmniej godzenie się sprawcy, że takiej pomocy swoim zachowaniem udziela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2011 roku III KK 360/10). W sprawie niniejszej skarżący istnienia u oskarżonego zamiaru popełnienia czynu z art. 291§1 kk nie wykazał, a wręcz jak się wydaje - i na co zwrócił już uwagę sąd rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku - kwestia zamiaru oskarżonego P. B. odnośnie zarzucanych mu czynów nie była przedmiotem analizy prawnej w toku postępowania przygotowawczego. Zauważenia również dodatkowo w tym miejscu wymaga, iż w swoich wyjaśnieniach oskarżony podał, iż dokonywał zakupu różnych części samochodowych na podstawie umowy sprzedaży, nie wykazano natomiast aby te umowy były sfalszowane lub pozorne. W sprawie brak jest dowodów, które odnosiłyby się – w sposób jednoznaczny i wskazywały na wszystkie aspekty dotyczące nabycia przez P. B. przedmiotowych części samochodowych opisanych w treści przedstawionego wymienionemu zarzutu popełnienia czynu z art. 291§1 kk. Skoro zaś nie można ustalić w sposób niewątpliwy i bezsporny wszystkich okoliczności dotyczących nabycia tych części samochodowych przez oskarżonego jak i ustalenia czy wymieniony miał świadomość ich pochodzenia to mamy niewątpliwie do czynienia z niedającymi się usunąć wątpliwościami, które muszą być rozstrzygane na korzyść oskarżonego (art.5§2 kpk).

Ponadto zastanowienia wymaga opis czynu jak i kwalifikacja prawna przyjęta przez oskarżyciela odnośnie czynu zarzuconego P. B., a opisanego w punkcie II aktu oskarżenia. Wskazując bowiem, iż oskarżony miał działać w okresie od 01 lipca 2014 roku do 29 listopada 2014 roku w opisie czynu jak i kwalifikacji prawnej nie wskazano czy miało to mieć miejsce w warunkach określonych w art. 12 kk lub 91 kk. Z treści zarzutu wynika zatem niewiedza oskarżyciela co do czasu i okoliczności nabycia przedmiotów wskazanych w zarzucie. Poza tym w ramach czynu zarzuconego, o czym już wspomniano powyżej, wskazano, iż opisane części samochodowe pochodziły z czynu zabronionego nie wskazując jakiego, a co najbardziej istotne w ramach tegoż czynu nie zarzucono oskarżonemu, iż posiadał w czasie nabycia rzeczy wiedzę o tym że pochodzą z przestępstwa, a jest to element warunkujący realizację znamion paserstwa.

Pozostaje wysoce prawdopodobne w oparciu o materiał dowodowy (postępowanie w początkach zmierzało do wykazania, iż oskarżony jest sprawcą kradzieży), iż oskarżony w jakimś stopniu zamieszany był w proceder przestępczy dotyczący przedmiotów wskazanych w zarzutach i być może podjął działania zmierzające do zatarcia śladów własnej działalności, ale nie jest to wystarczające do skazania za zarzucane mu paserstwa.

Z uwagi na powyższe nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji orzeczono jak na wstępie (art. 437§1 kpk).

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego, orzeczono na podstawie art. 636§1 kpk zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.